

CULTIUS LLENYOSOS. GENER 2020

Any internacional de la sanitat vegetal 2020:

<http://www.fao.org/plant-health-2020/home/es/>

NOVETAT: NOU MODEL DE PASSAPORT FITOSANITARI

El dia 14 de desembre va entrar en vigor el Reglament UE 2016/2031, relatiu a les mesures de protecció contra les plagues dels vegetals, el Reglament UE 2019/2072, on se n'estableixen les condicions uniformes, i el Reglament UE 2017/2313, que estableix les especificacions del format de passaport fitosanitari per als trasllats en el territori de la Unió. Aquests reglaments imposen mesures més estrictes de protecció contra la introducció i la difusió en el territori de la UE de plagues de quarantena.

Una de les novetats d'aquests Reglaments és que estableixen un nou format de passaport fitosanitari, el qual haurà d'acompanyar tots els vegetals destinats a la plantació, així com a determinades llavors, vegetals, productes vegetals i altres objectes que ho requereixin.

No s'exigirà el passaport fitosanitari per al trasllat de vegetals, productes vegetals o altres objectes subministrats directament a l'usuari final, inclosos els jardineros domèstics.

El nou passaport fitosanitari té un format comú a tota la Unió Europea, i es pot expedir en format electrònic sempre que inclogui tots els elements que marca la normativa.

Com a novetat, el nou passaport fitosanitari ha de contenir la bandera de la UE (en color o blanc i negre) i la indicació "Plant passport". La informació ha de figurar dins d'un rectangle o quadrat clarament separat d'altres informacions. Per a més informació sobre les especificacions del format podeu consultar el [Reglament UE 2017/2313](#).

PASSAPORT FITOSANITARI

PASSAPORT FITOSANITARI DE ZONA PROTEGIDA

 PASSAPORT FITOSANITARI / PLANT PASSPORT	 PASSAPORT FITOSANITARI - ZP* / PLANT PASSPORT - PZ*
A. Denominació botànica (P. ex. <i>Prunus avium</i>) B. Núm. Registre proveïdor (P. ex. ES-09170000) C. Codi de traçabilitat (P. ex. 0000 o codi barres) D. - Nom país tercer de procedència.(P. ex. Egipte o codi (dues lletres) o - Codi de l'Estat membre d'origen	* Codi EPPO o nom científic de la plaga de zona protegida (P.ex. ERWIAM, o bé <i>Erwinia amylovora</i>) A. Denominació botànica (P. ex. <i>Malus domestica</i>) B. Núm. Registre proveïdor (P. ex. ES-09170000) C. Codi de traçabilitat (P. ex. 0000 o codi barres) D. - Nom país tercer de procedència.(P. ex. Egipte o codi país (dues lletres) o - Codi de l'Estat membre d'origen i núm. Registre Proveïdor cas de passaport de substitució

El passaport fitosanitari s'ha de col·locar a la unitat comercial dels vegetals, productes vegetals i altres objectes, i si aquests es transporten en un embalatge, paquet o envàs, es col·locarà en l'embalatge, paquet o envàs. Els passaports no podran anar exposats únicament sobre els albarans.

En materials certificats, el passaport fitosanitari s'inclourà en l'etiqueta de certificació.

A la pàgina web del DARP sobre el [passaport fitosanitari](#), podeu trobar la normativa i preguntes freqüents al respecte.

FRUITA DOLÇA

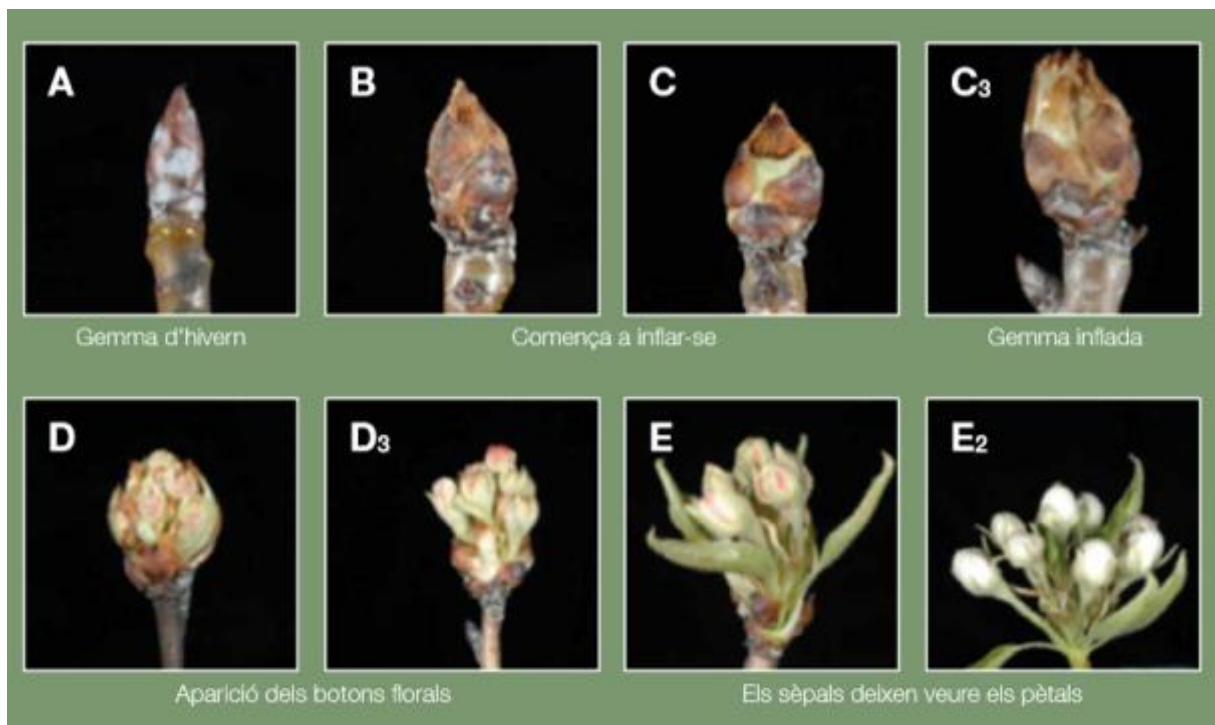
TRACTAMENTS FITOSANITARIS A L'HIVERN

Amb els tractaments fitosanitaris que es fan a la represa de la vegetació dels nostres arbres fruiters, abans que no es produeixi la floració, es pot rebaixar el nivell poblacional de diverses plagues d'insectes i àcars i l'inòcul de diferents fongs. L'estratègia que s'utilitzi, si s'ajusta a la situació fitosanitària de cada plantació, pot estalviar tractaments quan ja hi ha fruita als arbres i així evitarem residus de productes fitosanitaris a la fruita, riscos per als aplicadors i el medi ambient, i s'ajuda a la preservació de la fauna auxiliar (parasitoides i depredadors) i les abelles.

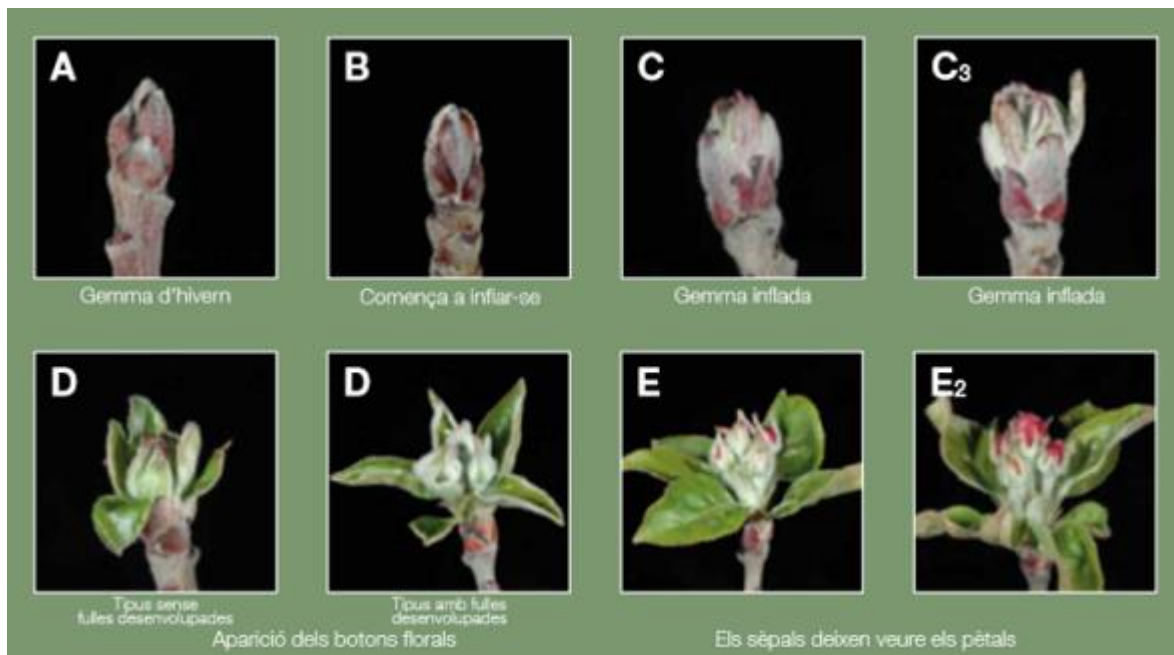
Per obtenir l'eficàcia esperada d'aquests tractaments i evitar problemes de fitotoxicitat, cal respectar les dosis que figuren a les etiquetes dels productes fitosanitaris, així com els estadis fenològics indicats als avisos fitosanitaris del passat mes de desembre. Aquests tractaments són bàsics en els programes de Gestió Integrada de Plagues.

Estadis fenològics previstos		
	Zones primerenques	Zones tardanes
Perera	A – B	A
Pomera	A – B	A
Presseguer	A – D	A

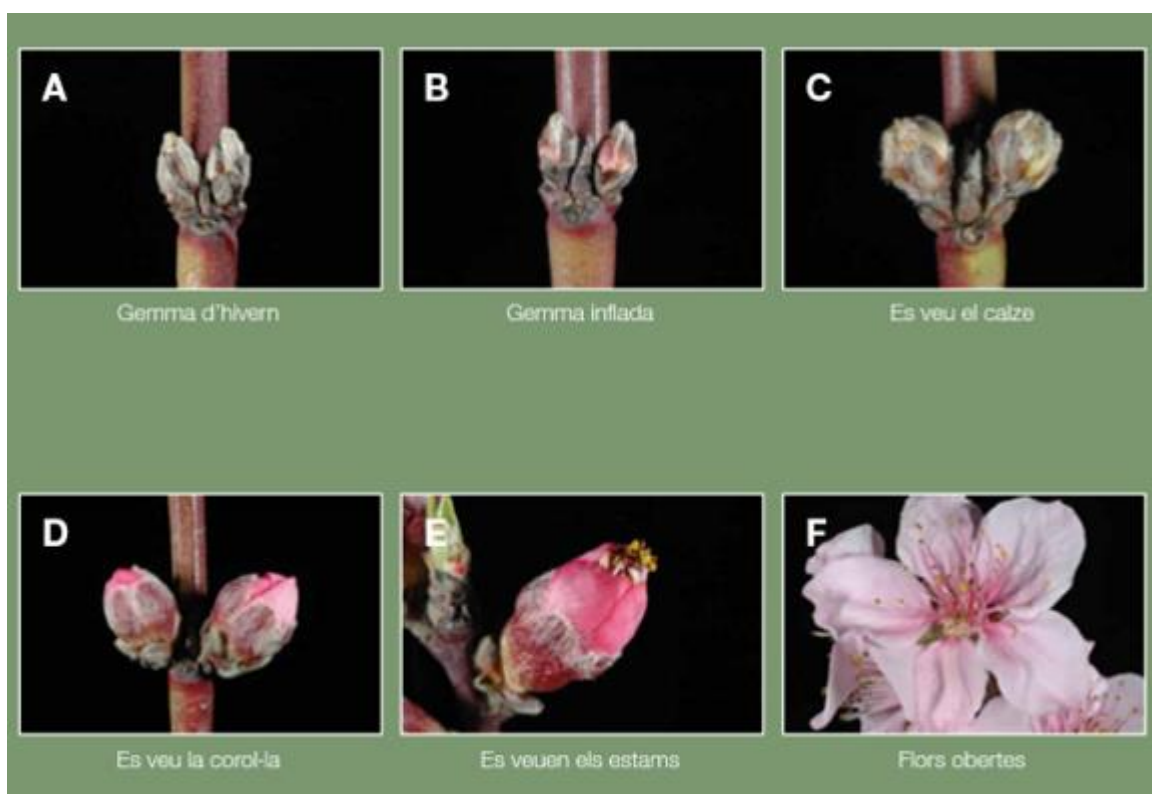
• Estadis fenològics de la perera

• Estadis fenològics de la pomera

- **Estadis fenològics del presseguer**

FRUITA SECA

AVELLANER I NOGUER

Barrinador de la fusta (*Zeuzera pyrina*)

Mesures culturals

- En finques afectades, per reduir els nivells de plaga, es recomana realitzar una lluita manual. Consisteix en l'eliminació mecànica de les erugues dins les galeries mitjançant filferros o molles, i destruir les branques afectades que es trenquen per l'acció del vent, reduint així la població hivernal d'erugues.

AMETLLER

La vespeta de l'ametller (*Eurytoma amygdali*)

Mesures culturals

- A les zones on s'ha detectat la plaga, per reduir els nivells, és molt important retirar l'ametlla afectada de l'arbre abans de l'emergència dels nous adults a la primavera. Aquest fruits, cal destruir-los mitjançant la crema, ja que els cascalls amb la larva que puguin romandre al terra o a l'arbre seran focus de la plaga per a la nova campanya.

Arrufat (*Taphrina deformans*) i cribat (*Coryneum beijerinckii*)

La contaminació d'aquests fongs s'inicia just a l'inici de la brotada, per això en finques amb presència important d'inòcul cal realitzar una protecció preventiva. Durant aquest mes de gener, cal estar atents als estadis fenològics de les diferents varietats.

Tractament fitosanitari

En el cas que durant la campanya anterior s'hagués produït una forta afectació, manteniu el cultiu protegit des de l'estadi B (borró inflat) fins a la caiguda de pètals. En cas de pluges durant aquesta època, a les zones amb predisposició i varietats sensibles es recomana realitzar 2 tractaments.

OLIVERA

Mosca de l'oliva (*Bactrocera oleae*)

El risc d'atac ja ha passat. Tan sols mantindrem la vigilància si les temperatures són suaus i en varietats de maduració tardana.

Mesures culturals: Cal realitzar la recol·lecció al més aviat possible en la totalitat de l'arbre i, després d'aquesta, llaurar per tal de disminuir la població hivernant que està al sòl.

Control biològic: Durant aquest mes el vol de la mosca és molt baix i la captura massiva instal·lada a les finques ajuda a reduir el nivell de la població d'adults hivernants.

En els enllaços següents hi ha més informació referent a les mesures de lluita contra la mosca de l'oliva:

http://agricultura.gencat.cat/web/.content/ag_agricultura/ag02_sanitat_vegetal/ag02_02_plagues/documents/fuls_informatius/fitxers_estatics/FI_mosca_olivera_mesures_preventives.pdf

http://agricultura.gencat.cat/web/.content/ag_agricultura/ag02_sanitat_vegetal/ag02_02_plagues/documents/fuls_informatius/fitxers_estatics/fi-mosca-olivera.pdf

Ull de gall o 'repilo' (*Cycloconium oleaginum*)

Si es donen condicions favorables, pluges i temperatures suaus, es pot desenvolupar el fong *C. oleaginum* ocasionant fortes defoliacions en l'olivera.

Mesures culturals: Cal realitzar podes que permetin l'aeració de l'interior de l'arbre i d'aquesta manera les fulles banyades s'assequin al més ràpid possible, no excedir-se amb l'adobat nitrogenat i en noves plantacions utilitzar varietats resistents i si és possible orientar les files de manera que es redueixen les hores d'ombra entre els arbres.

Tractament fitosanitari: Cal fer el tractament si es veuen taques a les fulles i repetir-lo periòdicament si es continuen veient símptomes amb fungicides cúprics i compostos orgànics. Si plou més de 15-20 litres/m², s'ha de repetir el tractament, ja que el fungicida s'haurà rentat.

Sabonosa (*Colletotrichum* spp.)

Durant el canvi de coloració i maduració de les olives, les humitats altes i les temperatures suaus poden provocar infeccions de sabonosa. La sabonosa fa pujar molt l'acidesa de l'oli i provoca la seca de les rames afectades impeding que hi hagi collita la propera campanya.

Mesures culturals: Cal realitzar la recol·lecció al més aviat possible en la totalitat de l'arbre; a més, en parcel·les afectades, és important retirar els fruits afectats del terra o directament tallar les rames amb molts fruits momificats. En noves plantacions, cal utilitzar varietats resistents i evitar les altes densitats de plantació.

Tractament fitosanitari: El moment adequat per fer el tractament és abans o durant el canvi de color. És recomanable repetir el tractament als 15 dies.

Tuberculosi o berrugues (*Pseudomonas savastanoi*)

Els bacteris es troben en la superfície dels brots i fulles i es dispersen per la pluja, el vent, els insectes i els treballs que realitza l'home. Per penetrar en el vegetal i contaminar el teixit,

el bacteri necessita que hi hagi una ferida en l'escorça, i les causes més freqüents són: la recol·lecció, les pedregades, les gelades, la poda i la caiguda de les fulles a causa de malalties.

Tractament fitosanitari: Al finalitzar la collita és recomanable realitzar un tractament a base de coure per protegir les ferides.

CÍTRICS

Aiguat dels fruits (*Phytophthora* sp.)

Si es donen condicions favorables, pluges i temperatures suaus, es pot desenvolupar el fong *Phytophthora*, causant de l'aiguat dels fruits.

Mesures culturals: Cal evitar l'entollament de les parcel·les, facilitant l'evacuació de l'aigua dels camps, principalment a la zona del coll dels arbres. Es recomana allunyar els fruits del sòl, bé podant les parts baixes dels arbres o aixecant les branques. És important mantenir la coberta vegetal durant la tardor per evitar que les esquitxades de pluja arribin als fruits.

Tractament fitosanitari: Es recomanen els tractaments preventius per protegir les parts inferiors de l'arbre en cas de pluges o aiguats continuats. Si no s'ha pogut realitzar el tractament preventiu, s'aconsella fer-hi una aplicació amb un fungicida sistèmic dintre de les 48 hores posteriors a la pluja.

Recomanacions en la collita

Mesures culturals: Com a mesura preventiva de transmissió de virosis i altres malalties, cal desinfectar les tisores un cop al dia i quan es canviï de finca.

Tractament fitosanitari: Al finalitzar la collita és recomanable realitzar un tractament a base de coure per protegir les ferides.

Mosca de la fruita (*Ceratitis capitata*)

Amb la baixada de temperatures, les captures són molt baixes, per tant no es preveu que hi hagi d'haver atacs importants de mosca de la fruita.

Mesures culturals: Es recomana arrencar o tractar els arbres hostes aïllats i retirar i destruir la fruita afectada per la plaga. És molt important collir la fruita en el moment òptim de maduració, augmentant si és necessari el nombre de passis de recol·lecció.

Control biològic: En el marc de l'ajut per sistemes alternatius a la lluita química per la mosca de la fruita en cítrics, s'utilitza la captura massiva o l'atracció i mort. L'objectiu d'aquestes tècniques es rebaixar el nivell de les poblacions d'adults. Un dels requisits per tal d'acollir-se aquest ajut és ser soci d'una ADV.

Tractament fitosanitari: Cal estar atent al moment de maduració de les diferents varietats i protegir la fruita durant aquests primers estadis. S'han d'alternar les matèries actives i tenir-ne en compte el termini de seguretat.

VINYA

Malalties de la fusta

Les ferides que es produeixen en realitzar la poda constitueixen possibles vies d'entrada dels fongs causants de les malalties de la fusta en vinya: llampat i eutipiosi. Actualment, no hi ha productes curatius eficaços per combatre aquestes malalties. Per aquest motiu i per tal de reduir-ne l'impacte, es recomana aplicar les mesures següents:

- Eliminar i destruir els braços i els ceps morts.
- Fer una poda racional de respecte, intentant minimitzar la realització de ferides grosses i rebaixos.
- Evitar períodes plujosos o humits per realitzar la poda.
- Aplicar algun producte protector sobre les ferides de poda.

Cal evitar la realització de ferides grosses en el moment de la poda

Flavescència daurada

D'acord amb l'Ordre ARP/198/2015, de 25 de juny (DOGC 6907), per la qual es modifica l'Ordre AAR/18/2007, de 30 de gener, per la qual s'adopten mesures obligatòries contra la flavescència daurada de la vinya, les mesures preventives que s'han de respectar en aquesta època són les següents.

Culturals: Mantenir la vigilància a les vinyes. En el cas que hi hagi sospita d'algun símptoma, cal comunicar-ho al DARP.

En el cas de noves plantacions, cal utilitzar planter amb el Passaport fitosanitari CE.

Confusió sexual

Cal retirar els difusors de confusió sexual per tal de no deixar residus a la vinya. Durant la poda és un bon moment per fer-ho. El vostre distribuïdor us indicarà, en cada cas, on s'han de dipositar els difusors recollits.

PRODUCTES FITOSANITARIS. AUTORITZACIONS EXCEPCIONALS

Per tal de comprovar si un producte fitosanitari està autoritzat per a un cultiu determinat, cal fer la consulta al web del [Registro Oficial de Productos y Material Fitosanitario, del Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente \(MAPAMA\)](#)

Podeu trobar informació més concreta a les diferents estacions d'avisos:
<http://www.ruralcat.net/web/guest/avisos.fitosanitaris>

Servei de Sanitat Vegetal:

- Laboratori d'Agricultura i Sanitat Vegetal: 973 305477
- Serveis Centrals: 93 409 20 90 ssv.dar@gencat.cat
- Serveis Territorials a Barcelona: 93 409 20 90 ssv.b.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Girona: 972 45 43 10 ssv.g.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Lleida: 973 23 64 12 ssv.ll.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Tarragona: 977 25 04 21 ssv.t.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Terres de l'Ebre: 977 50 01 74 ssv.te.daam@gencat.cat

Servei de Gestió Forestal: 93 567 42 00 sanitatforestal.daam@gencat.cat

PER A MÉS INFORMACIÓ: <http://agricultura.gencat.cat/sanitatvegetal>